

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1228/2003 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

от 26 юни 2003 година

относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност и по-специално член 95 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията⁽¹⁾,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет⁽²⁾,

след консултации с Комитета на регионите,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора⁽³⁾,

като имат предвид, че:

(1) Директива 96/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 1996 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия⁽⁴⁾ представлява важен етап в изграждането на вътрешния пазар на електроенергия.

(2) На заседанието в Лисабон на 23 и 24 март 2000 г., Европейският съвет призова за предприемане на бързи действия за завършването на вътрешния пазар, както в електроенергийния, така и в газовия сектор и ускоряване на либерализацията в тези сектори с оглед постигането на напълно работещ вътрешен пазар в тези области.

(3) Създаването на реален вътрешен електроенергиен пазар следва да се поощрява чрез засилване на търговията с електроенергия, която понастоящем е по-слабо развита в сравнение с други отрасли на икономиката.

(4) Следва да се въведат справедливи, ефективни от гледна точка на разходите, прозрачни и пряко приложими правила, като се вземе предвид съпоставка между ефективни оператори на мрежата от области, които са сравними от структурна гледна точка и се допълнят разпоредбите на Директива 96/92/ЕО по отношение на трансграничните тарифи и разпределението на наличните междусистемни мощности, с

⁽¹⁾ ОВ С 240 Е, 28.8.2001 г., с. 72 и ОВ С 227 Е, 24.9.2002 г., с. 440.

⁽²⁾ ОВ С 36, 8.2.2002 г., с. 10

⁽³⁾ Становище на Европейския парламент от 13 март 2002 г. (ОВ С 47 Е, 27.2.2003 г., с. 379), Обща позиция на Съвета от 3 февруари 2003 (ОВ С 50 Е, 4.3.2003 г., стр. 1) и Решение на Европейския парламент от 4 юни 2003 г. (все още не публикувано в Официалния вестник)

⁽⁴⁾ ОВ L 27, 30.1.1997 г., с. 20.

цел осигуряване на ефективен достъп до преносните системи за нуждите на трансграничните сделки.

(5) В своите заключения, Енергийният съвет от 30 май 2000 г. покани Комисията, държавите-членки и националните регулаторни органи и администрации да осигурят навременното изпълнение на мерки за управление на претоварването и, във взаимодействие с Европейските оператори на преносни мрежи (ЕОПМ), бързо въвеждане на стабилна система за тарифите в дългосрочен план, която подава подходящи сигнали за разпределението на разходите към участниците на пазара.

(6) В своята Резолюция от 6 юли 2000 г. относно вторият доклад на Комисията за състоянието на либерализирането на енергийните пазари, Европейският парламент прикани към създаване на условия за използване на мрежите на държавите-членки, които не пречат трансграничната търговия с електроенергия и призова Комисията да представи конкретни предложения, насочени към преодоляване на съществуващите пречки пред търговията в Общността.

(7) От значение е трети страни, които са част от европейската електроенергийна система, да спазват правилата, съдържащи се в настоящия регламент и насоките, приети с настоящия регламент, за да се повиши ефективността на функционирането на вътрешния пазар.

(8) Настоящият регламент следва да определи основните принципи по отношение на определяне на тарифите и разпределение на мощностите, като същевременно осигури приемането на насоки, в които по-подробно се определят съответните принципи и методики, с цел бързото привеждане в съответствие към променените обстоятелства.

(9) В един отворен, конкурентен пазар, операторите на преносните мрежи следва да бъдат компенсирани за разходите, направени за преминаването на трансгранични потоци от електроенергия през техните мрежи от операторите на преносни мрежи, от които произхождат трансграничните потоци и системите, на крайно местоназначение.

(10) Плащането и получаването на средства в резултат на компенсациите между операторите на преносни мрежи следва да бъдат взети предвид при определянето на националните мрежови тарифи.

(11) Действителната сума, дължима за трансграничен достъп до системата, може да варира значително, в зависимост от участващите оператори на преносни мрежи и в резултат на разлики в структурата на системите за тарифите, прилагани в държавите-членки. Поради това е необходима значителна степен на хармонизиране с цел избягване на нарушенията в търговията.

(12) Необходима е подходяща система на дългосрочни локационни сигнали, на основата на принципа, че нивото на таксите за достъп до мрежата следва да отразява баланса между производството и потреблението на съответния район, на базата на диференциране на таксите за достъп до мрежата за производители и/или потребители.

(13) Не би било уместно да се използват тарифи в зависимост от разстоянието или, при условие, че има подходящи локационни сигнали, да бъде заплащана определена

тарифа само от износителите или вносителите в допълнение към общата такса за достъп до националната мрежа.

(14) Предварителното условие за ефективна конкуренция на вътрешния пазар е недискриминиращи и прозрачни такси за използване на мрежата, включително междусистемните електропроводи в преносната система. Пропускателните способности на разполагаемите мощности на тези електропроводи следва да бъдат настроени на максимални нива, в съответствие със стандартите за безопасност, свързани със сигурната работа на мрежата.

(15) Важно е да се избягва нарушаването на конкуренцията в резултат на различни стандарти, свързани с безопасността, експлоатацията или планирането, прилагани от преносните оператори в държавите-членки. Освен това, следва да има прозрачност за участниците на пазара по отношение на разполагаемите трансферни мощности и стандартите за безопасност, планиране и работа, които засягат разполагаемите трансферни мощности.

(16) Следва да има правила за използването на приходите от процедурите по управление на претоварването, освен ако специфичният характер на съответната връзка, оправдава изключването от тези правила.

(17) Би следвало да бъде възможно решаването на проблемите, свързани с претоварването по различни начини, той като използваните методи осигуряват правилните икономически сигнали на операторите на преносни мрежи и участниците на пазара и се основават на пазарни принципи.

(18) За осигуряване на гладкото функциониране на вътрешния пазар, следва да се предвидят мерки за процедури, които позволяват приемането на решения и насоки с оглед, наред с другото, определяне на тарифите и разпределение на мощностите от Комисията, като същевременно се осигурява участието на регулаторните органи на държавите-членки в процеса, където е възможно чрез тяхната европейска асоциация. Регулаторните органи, заедно с другите органи на държавите-членки, следва да играят важна роля, за да допринесат за правилното функциониране на вътрешния електроенергиен пазар.

(19) От държавите-членки и компетентните национални органи следва да се изисква предоставянето на съответна информация на Комисията. Такава информация следва да се третира като конфиденциална от Комисията. Където е необходимо, Комисията следва да има възможност да изисква съответната информация директно от съответните предприятия, при условие, че са уведомени компетентните национални органи.

(20) Националните регулаторни органи следва да осигурят спазване на правилата, посочени в настоящия регламент и насоките, приети въз основа на настоящия регламент.

(21) Държавите-членки следва да постановят правила за наказания, приложими към нарушения на разпоредбите на настоящия регламент и да гарантират тяхното изпълнение. Тези глоби следва да бъдат ефективни, съразмерни на нарушението и разубеждаващи.

(22) Тъй като целта на предлаганото действие, а именно осигуряването на хармонизирана рамка за трансграничен обмен на електроенергия, не може да бъде постигната от държавите-членки и следователно, поради причини, свързани с мащаба и ефекта на действието, би могла да бъде по-добре осъществена на равнище на Общността, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарността, както е посочено в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, посочен в този член, настоящият регламент не излиза извън необходимото за постигането на тази цел.

(23) Мерките, необходими за прилагането на настоящия регламент, следва да бъдат приети в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г., в което са определени процедурите за упражняване на изпълнителните правомощия, възложени на Комисията⁽¹⁾,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и приложно поле

Настоящият регламент има за цел установяването на справедливи правила за трансграничен обмен на електроенергия, като по този начин се засилва конкуренцията на вътрешния пазар на електроенергия, като се отчита спецификата на националните и регионални пазари. Това включва създаването на компенсаторен механизъм по отношение на трансграничните потоци на електроенергия и създаването на хармонизирани принципи във връзка с таксите за трансграничен пренос и разпределението на наличните мощности на междусистемните връзки между националните преносни мрежи.

Член 2

Определения

1. По смисъла на настоящия регламент, се прилагат определенията, които са посочени в член 2 на Директива 2003/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 г. за общите правила на вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 96/92/ЕО⁽²⁾, с изключение на определението „междусистемен електропровод“, което се заменя със следното:

„междусистемен електропровод“ означава преносен електропровод, който пресича или върви по протежението на граница между държавите-членки и който свързва националните преносни мрежи на държавите-членки.

2. Прилагат се и следните други определения:

а) „Регулаторни органи“ означава регулаторните органи, посочени в член 23, параграф 1 от Директива 2003/54/ЕО;

⁽¹⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., с. 23.

⁽²⁾ Виж стр. 37 от настоящия Официален вестник.

б) „трансграничен поток” означава физическият поток електроенергия в преносната мрежа на дадена държава-членка, който е резултат от въздействието на дейността на производители и/или потребители извън тази държава-членка върху нейната преносна мрежа. Ако преносните мрежи на две или повече държави-членки образуват част, изцяло или частично, от отделен контролен блок, само за целите на компенсаторния механизъм между операторите на преносни мрежи (ОПМ), посочен в член 3, контролният блок като цяло се счита за образуващ част от преносната система на едната от съответните държави-членки, с цел да се избегне определянето на потоците между контролните блокове като трансгранични потоци и да се инициират компенсационни плащания съгласно член 3. Регулаторните органи на съответните държави-членки могат да преценят коя от държавите-членки е тази, за която ще се счита, че е част контролният блок като цяло;

в) „претоварване” означава ситуацията, при която междусистемните електропроводи между националните преносни мрежи не могат да поемат физическите потоци в резултат на международната търговия според изискванията на участниците на пазара, поради липса на капацитет в междусистемните електропроводи и/или в съответните национални преносни мрежи;

г) „деклариран износ” на електроенергия означава изпращането на електроенергия в една държава-членка на основата на изричен договорен механизъм, така, че да се осъществи едновременно съответстващо „приемане” („деклариран внос”) на електроенергия в друга държава-членка или трета страна;

д) „деклариран транзит” на електроенергия означава обстоятелство, при което се осъществява „деклариран износ” на електроенергия и определената пътека за извършване на сделката включва страна, в която няма да се извърши нито изпращането, нито съответното приемане на електроенергията;

е) „деклариран внос” на електроенергия означава приемането на електроенергия в дадена държава-членка или трета страна едновременно с изпращането на електроенергия („деклариран износ”) в друга държава-членка.

ж) „нов свързващ електропровод” означава свързващ електропровод, който не е завършен до датата на влизане в сила на настоящия регламент.

Член 3

Компенсаторен механизъм между операторите на преносните мрежи

1. Операторите на преносни мрежи получават компенсации за разходите в резултат на приемането на трансгранични потоци електроенергия в техните мрежи.

2. Компенсациите, посочени в параграф 1, се изплащат от операторите на националните преносни мрежи, от които произхождат трансграничните потоци и от системите, в които те завършват.

3. Изплащането на компенсации се извършва регулярно по отношение на определен минал период от време. Когато е необходимо, се извършват последващи корекции, когато е необходимо да бъдат отразени действителните разходи.

Първият период, за който се изплащат компенсации, се определя в насоките, посочени в член 8.

4. В съответствие с процедурата, посочена в член 13, параграф 2, Комисията определя сумите, дължими като компенсации.

5. Големината на приетите трансгранични потоци и големината на трансграничните потоци, определени като произхождащи от и/или завършващи в национални преносни мрежи се определя на базата на физическите потоци електроенергия, действително измерени през определен период от време.

6. Направените разходи в резултат на приемането на трансгранични потоци се установяват на базата на прогнозните дългосрочни средни пределни разходи, като се вземат предвид загубите, инвестициите в нова инфраструктура и съответна част от стойността на съществуващата инфраструктура, доколкото тази инфраструктура се използва за преноса на трансгранични потоци, и по-специално, като се вземе предвид необходимостта от гарантиране сигурността на доставките. Когато се установяват направените разходи, се използват стандартни методики за определяне на разходите. Следва да се вземат предвид и ползите за дадена мрежа от приемането на трансгранични потоци с цел намаляване на дължимите компенсации.

Член 4

Такси за достъп до мрежите

1. Таксите, прилагани от операторите на мрежите за достъп до мрежите следва да са прозрачни, да отчитат необходимостта от сигурност на мрежата и да отразяват действително направените разходи, доколкото те съответстват на тези, извършени от ефективен и сравним в структурно отношение оператор на мрежа и се прилагат без дискриминация. Тези такси няма да зависят от разстоянието.

2. Производителите и потребителите („товар“) могат да бъдат таксувани за достъп до мрежите. Частта от общата сума на таксите за достъп, която се поема от производителите, в зависимост от необходимостта от осигуряване на подходящи и ефективни локационни сигнали за определяне на таксите в зависимост от местоположението, следва да бъде по-ниска от частта, която се поема от потребителите. Когато е целесъобразно, нивото на тарифите, прилагани към производителите и/или потребителите следва да осигури локационни сигнали на европейско равнище и вземе предвид размера на загубите по мрежата и ограниченията, както и инвестиционните разходи за инфраструктура. Това не изключва възможността държавите-членки да подават локационни сигнали в рамките на тяхната територия или да прилагат механизми, които да гарантират, че таксите за достъп до мрежата, които следва да се заплащат от потребителите („товар“), са еднакви за цялата територия.

3. При определяне на таксите за достъп до мрежата следва да бъде взето предвид следното:

- Изплащането и получаването на средства в резултат на компенсаторния механизъм между преносните оператори;
- Действително извършените плащания и получени суми, както и плащанията за бъдещи периоди от време, изчислени на базата на минали периоди.

4. При условие, че са налице подходящи и ефективни локационни сигнали, в съответствие с параграф 2, таксите за достъп до мрежите, прилагани за производителите и потребителите следва да бъдат прилагани независимо от съответните страни на местоназначение и произход на електроенергията, както е посочено в основното търговско споразумение. Това не засяга таксите за деклариран износ и деклариран внос в резултат на управлението на претоварването, посочено в член 6.

5. Няма да има специална мрежова такса за индивидуалните сделки при деклариран транзит на електроенергия.

Член 5

Предоставяне на информация във връзка с междусистемните мощности

1. Операторите на преносни мрежи въвеждат механизми на координация и информационен обмен за осигуряването на сигурността на мрежите в контекста на управлението на претоварването.

2. Стандартите, свързани с безопасността, експлоатацията или планирането, използвани от операторите на преносни мрежи следва да се предоставят на разположение на обществеността. Публикуваната информация включва обща схема за изчисляване на общия капацитет за пренос и резерва за надеждност на преноса, въз основа на електрическите и физически характеристики на мрежата. Тези схеми подлежат на одобрение от страна на регулаторните органи.

3. Операторите на преносната мрежа публикуват прогнози за наличните мощности за всеки ден, като посочват дали има вече резервирани мощности. Тези публикации следва да излизат през определен интервал от време преди деня на пренос и следва да включват, при всички случаи, седмични и месечни прогнози, както и количествени показания по отношение на очакваната надеждност на разполагаемите мощности.

Член 6

Общи принципи на управлението на претоварването

1. Към проблемите, свързани с претоварване на мрежата следва да се подхожда чрез недискриминационни пазарно обусловени решения, които подават ефективни икономически сигнали към съответните участници на пазара и оператори на преносни мрежи. Проблемите, свързани с претоварването на мрежата, следва да бъдат преференциално решавани с методи, които не са свързани със сделки, тоест методи, които не включват подбор между договорите на индивидуалните участници на пазара.

2. Процедури за ограничаване на сделките следва да се прилагат само при аварийни ситуации, при които операторът на преносната система трябва да действа изключително експедитивно и повторно изпращане или бартерна търговия не са възможни. Тази процедура следва да се прилага по недискриминационен начин.

Освен в случаи на „форс мажор“, участниците на пазара, на които са разпределени мощности следва да бъдат компенсирани за подобно ограничаване.

3. Максималният капацитет на междусистемните електропроводи и/или на преносните мрежи, които засягат трансграничните потоци се осигурява на участниците на пазара, като се спазват стандартите на безопасност и сигурна работа на мрежата.

4. Участниците на пазара информират съответните оператори на преносни мрежи достатъчно време преди съответния експлоатационен период дали възнамеряват да използват разпределените им мощности. Всички разпределени мощности, които няма да бъдат използвани, се подават обратно към пазара по открит, прозрачен и недискриминационен начин.

5. Операторите на преносни мрежи, доколкото е технически възможно, следва да оценят изискванията по отношение на мощностите на електроенергийни потоци в обратна посока по междусистемен електропровод, по които е възникнало претоварване, с цел използване на електропровода в неговия максимален капацитет. Тъй като имат изцяло отношение към сигурността на мрежата, сделки, които спомагат за отстраняване на претоварването не трябва да бъдат отхвърляни.

6. Всички приходи в резултат от разпределението на междусистемните мощности следва да се използват за една или повече от следните цели:

- а) гарантиране на действителните наличности на разпределените мощности;
- б) мрежови инвестиции за поддържането и увеличаването на междусистемните мощности;
- в) като приход, който да бъде взет предвид от регулаторните органи при одобряването на методиката за изчисляване на мрежовите тарифи, и/или оценката дали тарифите да бъдат изменяни.

Член 7

Нови междусистемни електропроводи

1. Новите междусистемни електропроводи за прав ток биха могли, при поискване, да бъдат освободени от разпоредбите на член 6, параграф 6 на настоящия регламент и членове 20 и 23, параграфи 2, 3 и 4 от Директива 2003/54/ЕО при следните условия:

- а) инвестициите трябва да засилват конкуренцията при доставките на електроенергия;
- б) степента на риск, свързан с инвестициите е такава, че инвестициите няма да бъдат осъществени, ако не бъде предоставено такова освобождаване;
- в) Междусистемният електропровод следва да бъде собственост на физическо или юридическо лице, което е отделно поне по отношение на правната си форма от преносните оператори, в рамките на чиито системи ще бъде изграден междусистемния електропровод;
- г) таксите се начисляват на ползвателите на този свързващ електропровод;
- д) след частичното отваряне на пазара, посочено в член 19 от Директива 96/92/ЕО, нито една част от основните или оперативни разходи за междусистемния

електропровод не са възвърнати от който и да било елемент от таксите за използване на преносните или разпределителни мрежи, свързани чрез този електропровод;

е) освобождаването не вреди на конкуренцията и ефективното функциониране на вътрешния електроенергиен пазар или на ефективното функциониране на регулираната система, към която е свързан междусистемният електропровод.

2. Параграф 1 се прилага също така, при изключителни случаи, към междусистемните електропроводи на променлив ток, при условие, че разходите и рисковете при въпросните инвестиции са особено високи, сравнени с разходите и рисковете, които обикновено съпътстват свързването на две съседни национални преносни системи чрез свързващ електропровод на променлив ток.

3. Параграф 1 се прилага също и при значително нарастване на капацитета на съществуващите междусистемни електропроводи.

4. а) Като разгледа всеки отделен случай, регулаторният орган може да разреши освобождаването, посочено в параграфи 1 и 2. Все пак, държавите-членки могат да предвидят, регулаторните органи да представят на съответния орган в държавата-членка за официално решение становище по молбата за освобождаване. Становището се публикува заедно с решението.

б) (i) Освобождаването може да покрие целия или част от капацитета на новия междусистемен електропровод или на съществуващия междусистемен електропровод със значително увеличен капацитет.

(ii) При вземане на решение за предоставяне на освобождаване, за всеки отделен случай следва да се отчете нуждата от налагането на условия, свързани със срока на освобождаване и недискриминационен достъп до междусистемния електропровод.

(iii) Когато се взема решение за условията по (i) и (ii), следва да се вземат предвид допълнителните мощности, които ще бъдат изградени, очаквания срок за изпълнение на проекта и националните особености.

в) Когато се предоставя освобождаване, съответният орган може да одобри или да определи правилата и/или механизмите за управление и разпределяне на капацитета.

г) Решението за освобождаване, включително условията, посочени в буква б), следва да бъдат надлежно обосновани и публикувани.

д) Всяко решение за освобождаване следва да бъде взето след консултации с другите държави-членки или съответните регулаторни органи.

5. Решението за освобождаване следва да бъде незабавно известно от компетентния орган на Комисията, заедно с цялата информация свързана с него. Тази информация може да бъде предоставена на Комисията в обобщена форма, като даде възможност на Комисията да постигне добре обосновано решение.

По специално, информацията следва да съдържа:

- подробно описание на причините, въз основа на които регулаторният орган, или държавата-членка са разрешили освобождаването, включително финансова информация, доказваща необходимостта от освобождаване;
- извършения анализ на ефекта върху конкуренцията и ефективното функциониране на вътрешния пазар на електроенергия в резултат на освобождаването;
- причините за периода от време и дела от общия капацитет на междусистемния електропровод, за който се предоставя освобождаване;
- резултатите от консултациите със съответните държави-членки или регулаторни органи;

В рамките на два месеца от получаването на уведомлението, Комисията може да поиска от съответния регулаторен орган или държава-членка да измени или отмени решението за освобождаване. Двата месеца могат да бъдат удължени с още един месец, в случай, че Комисията има нужда от допълнителна информация.

Ако съответният регулаторен орган или държава-членка не се съобрази с молбата в рамките на четири седмици, се взема окончателно решение в съответствие с процедурата, посочена в член 13, параграф 3.

Комисията запазва поверителността на търговски насочената информация.

Член 8

Насоки

1. Когато е целесъобразно и в съответствие с процедурата, посочена в член 13, параграф 2, Комисията приема и изменя насоки, свързани с въпросите от параграфи 2 и 3 и отнасящи се до компенсаторния механизъм между операторите на преносните мрежи, съгласно принципите, изложени в членове 3 и 4. При приемането на тези насоки за пръв път, Комисията следва да гарантира, че те покриват в една проектомярка поне въпросите, посочени в параграф 2, а) и г) и параграф 3.

2. Насоките определят:

- а) подробности по отношение на процедурата за определяне кои оператори на преносни мрежи са длъжни да плащат компенсации за трансграничните потоци, включително разграничение между операторите на националните преносни мрежи, от които произхождат трансграничните потоци и системите, в които те свършват, в съответствие с член 3, параграф 2;
- б) подробности по отношение на процедурата на плащане, която ще се следва, включително определяне на първия период от време, за който следва да бъде изплатена компенсация, в съответствие с втората алинея на член 3, параграф 3;
- в) подробности по отношение на методиките за определяне на приетите трансгранични потоци, за които се дължи компенсация в съответствие с член 3, по отношение както на количество, така и на типа на тези потоци, както и определяне

на величините на тези потоци като произхождащи и/или свършващи в преносните системи на отделните държави-членки, в съответствие с член 3, параграф 5;

г) подробности по отношение на методиката за определяне на разходите и ползите в резултат на приемане на трансгранични потоци, в съответствие с член 3, параграф 6;

д) подробности във връзка с третирането на потоци електроенергия, произхождащи или завършващи в страни извън Европейското икономическо пространство, в контекста на компенсаторния механизъм между операторите на преносни мрежи;

е) участието на национални системи, които са свързани чрез електропроводи на прав ток, в съответствие с член 3.

3. Насоките определят подходящи правила, които водят до постепенно хармонизиране на основните принципи за определяне на таксите, налагани на производителите и потребителите (товар) при националните тарифни системи, включително и отразяване на компенсаторния механизъм между операторите на преносни мрежи при националните такси за достъп и осигуряване на подходящи и ефективни локационни сигнали, в съответствие с принципите, посочени в член 4.

Насоките също така предвиждат мерки за подходящи и ефективни хармонизирани локационни сигнали на европейско равнище.

Всякакво хармонизиране в това отношение няма да пречат държавите-членки при прилагането на механизми, с които да гарантират, че таксите за достъп до мрежата, които плащат потребителите (товар) са съпоставими по цялата им територия.

4. Когато е целесъобразно и в съответствие с процедурата, посочена в член 13, параграф 2, Комисията изменя насоките за управление и разпределение на наличните преносни мощности на междусистемните електропроводи между националните системи, посочени в приложението, в съответствие с принципите, залегнали в член 5 и член 6 и по-специално с оглед включването на подробни насоки за всички методики за разпределяне на мощностите, прилагани на практика и гарантиране, че механизмите за управление на претоварването са създадени по начин, съвместим с целите на вътрешния пазар. Когато е целесъобразно, в хода на извършване на тези поправки, се определят общи правила при минимални стандарти за безопасност и експлоатация при използването и експлоатацията на мрежата, както е посочено в член 5, параграф 2.

При приемане или изменение на насоките, Комисията гарантира, че те осигуряват минимално равнище на хармонизиране за постигане на целите на настоящия регламент и не надхвърлят необходимото за тази цел.

При приемане или изменение на насоките, Комисията посочва какви действия е предприела по отношение на съответствието на тези насоки с правилата в трети страни, които представляват част от Европейската електроенергийна система.

Член 9

Регулаторни органи

При изпълнението на своите задължения регулаторните органи осигуряват съответствие с настоящия регламент и насоките, приети в съответствие с член 8. Когато

е целесъобразно, с цел постигане на целите на настоящия регламент, тези органи си сътрудничат един с друг и с Комисията.

Член 10

Осигуряване на информация и поверителност

1. При поискване, държавите-членки и регулаторните органи осигуряват на Комисията цялата информация, необходима за целите на член 3, параграф 4 и член 8.

По-специално, за целите на член 3, параграф 4 и член 3, параграф 6, регулаторните органи осигуряват редовно информация по отношение на разходите, действително извършени от националните оператори на преносни мрежи, както и данни и цялата съпътстваща информация, отнасяща се до физическите потоци през мрежите на операторите на преносни мрежи и разходите на мрежата.

Комисията определя приемлив срок за осигуряване на информацията, като отчита сложността на изискваната информация, както и нейната спешност.

2. Ако дадена държава-членка или съответен регулаторен орган не осигурят тази информация в определения по параграф 1 срок, Комисията може да изиска пряко от съответните предприятия цялата информация, необходима за целите на член 3, параграф 4 и член 8.

Когато се изпраща искане за предоставяне на информация до дадено предприятие, Комисията едновременно изпраща копие от него до регулаторните органи на държавата-членка, на чиято територия е седалището на предприятието.

3. В искането за предоставяне на информация Комисията излага правните основания за такова искане, срокът, в рамките на който следва да се осигури исканата информация, целта на искането, както и глобите, предвидени в член 12, параграф 2 за предоставянето на невярна, непълна или подвеждаща информация. Комисията определя разумен срок, като отчита сложността на исканата информация и доколко спешно е необходима.

4. Собствениците на предприятията или техни представители и, в случаите на юридически лица, упълномощените представители по закон или по устав, предоставят исканата информация. Специално упълномощени за целта адвокати могат да предоставят информацията от името на техните клиенти, като клиентът е изцяло отговорен в случай, че тази информация е невярна, непълна или подвеждаща.

5. В случай, че дадено предприятие не предостави исканата информация в определения от Комисията срок или предоставената информация е непълна, Комисията може с решение да изиска предоставянето на цялата информация. Решението следва да посочва каква информация е необходима и да определя подходящ срок за нейното предоставяне. В него се посочват и глобите, предвидени в член 12, параграф 2. Също така в решението се посочва правото то да бъде разглеждано от Съда на Европейските общности.

Комисията по същото време изпраща копие от решението си на регулаторните органи на държавата-членка, на чиято територия е установено лицето по местоживеее или се намира седалището на предприятието.

6. Информацията, събрана в съответствие с настоящия регламент следва да бъде използвана единствено за целите на член 3, параграф 4 и член 8.

Комисията няма да разкрива информация, придобита съгласно настоящия регламент, която влиза в задълженията за запазване на професионална тайна.

Член 11

Право на държавите-членки да предвидят по-подробни мерки

Настоящият регламент не нарушава правата на държавите-членки да поддържат или въвеждат мерки, които съдържат по-подробни разпоредби от определените в настоящия Регламент и насоките, посочени в член 8.

Член 12

Наказания

1. Без да се накърнява параграф 2, държавите-членки постановяват правилата за наказанията, приложими при нарушаване на разпоредби от настоящия регламент и предприемат мерки за гарантиране на тяхното изпълнение. Предвидените наказания, следва да бъдат ефективни, съразмерни на нарушението и разубеждаващи. Държавите-членки уведомяват Комисията относно тези разпоредби най-късно до 1 юли 2004 г., както и незабавно съобщават всяко последващо изменение.

2. Комисията може с решение да наложи на предприятията глоби, които не надвишават 1% от общия оборот през предходната година, в случаите, в които те предоставят неточна, непълна или подвеждаща информация в отговор на искане съгласно член 10, параграф 3 или не успеят да осигурят исканата информация в рамките на срока, посочен в решение, прието в съответствие с първата алинея на член 10, параграф 5.

При определяне на размера на глобата следва да се вземе предвид доколко сериозно е неизпълнението на изискванията в първата алинея.

3. Наказанията, предвидени в параграф 1 и решенията, взети в съответствие с параграф 2 не следва да имат характер на мерки от наказателното право.

Член 13

Комитет

1. Комисията се подпомага от Комитет.

2. Когато има позоваване на настоящия параграф, се прилагат член 5 и член 7 на Решение 1999/468/ЕО, които имат отношение към разпоредбите на член 8 от него.

Срокът, посочен в член 5, параграф 6 на Решение 1999/468/ЕО, се определя на три месеца.

3. Когато има позоваване на настоящия параграф, се прилагат член 3 и член 7 на Решение 1999/468/ЕО, които имат отношение към разпоредбите на член 8 от него.

4. Комитетът приема свои процедурни правила.

Член 14

Доклад на Комисията

Комисията наблюдава прилагането на настоящия регламент. Тя представя на Европейския парламент и на Съвета, не по-късно от три години след влизането на настоящия регламент в сила, доклад за натрупания опит при неговото прилагане. По-специално този доклад изследва до каква степен с регламента е постигнат успех при осигуряването на недискриминационни и отразяващи разходите условия за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия с цел улесняване на избора на потребителите в един добре функциониращ вътрешен пазар и допринасяне за сигурността на доставките, както и по отношение на степента, до която са въведени ефективни сигнали за определяне на местоположението. Ако е необходимо, докладът следва да бъде придружен от съответни предложения и/или препоръки.

Член 15

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двайсетия ден след датата на неговото публикуване в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Регламентът се прилага от 1 юли 2004 година.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 26 юни 2003 година.

За Европейския парламент:
Председател
P. COX

За Съвета:
Председател
A. TSOCHATZOPOULOS

ПРИЛОЖЕНИЕ

Насоки за управлението и разпределянето на наличните преносни мощности на междусистемните електропроводи между националните системи

Обща информация

1. Методът(ите) за управление, прилагани от държавите-членки, касаят отстраняването на кратките претоварвания по един пазарно-ориентиран, икономически ефективен начин, като същевременно се осигуряват сигнали или стимули за ефективни инвестиции в мрежите или производството на правилните места.
2. Операторите на преносни мрежи или, ако е целесъобразно, държавите-членки осигуряват недискриминиращи и прозрачни стандарти, в които е описано кои методи за управление на претоварването се прилагат при какви обстоятелства. Тези стандарти, заедно със стандартите за безопасност, са описани във всички предоставяни на обществеността документи.
3. Различното третиране на различни видове трансгранични сделки, независимо дали са двустранни физически договори или търгове в чуждестранни организирани пазари следва да бъде сведено до минимум, когато се определят правилата на конкретните методи за управление на претоварването. Методите за определяне на минимални преносни мощности трябва да бъдат прозрачни. Разликите при третирането на сделките не бива да нарушават или възпрепятстват развитието на конкуренцията.
4. Ценовите сигнали, които се подават от системите за управление на претоварването, указват посоката.
5. Преносните оператори предлагат на пазара възможно „най-стабилни” преносни мощности. Една разумна част от мощностите може да бъде предложена на пазара при условията на по-ограничена стабилност, но при всички случаи точните условия за пренос през трансграничните електропроводи следва да са известни на участниците на пазара.
6. Като се отчита фактът, че европейската континентална мрежа е изключително гъста и използването на междусистемните електропроводи оказва влияние на потоците електроенергия поне от двете страни на национална граница, националните регулаторни органи следва да гарантират, че нито една процедура за управление на претоварването със значителен ефект върху потоците електроенергия няма да бъде разработена едностранно.

Дългосрочни договори

1. Права за приоритетен достъп до междусистемни мощности няма да бъдат предоставяни при онези договори, които нарушават членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност.
2. Съществуващите дългосрочни договори няма да се ползват с предимство в момента на подновяване.

Предоставяне на информация

1. Операторите на преносни мрежи прилагат необходимите механизми за координация и обмен на информация за гарантиране сигурността на мрежата.
2. ОПМ публикуват всички данни, свързани с трансграничните общи трансферни мощности. В допълнение на зимните и летните стойности на разполагаемите преносни мощности, се публикуват прогнози по отношение на трансферния капацитет за всеки ден, през определени интервали от време преди деня на преноса. На пазара следва да се предоставят прогнози поне една седмица предварително, като операторите на преносни мрежи би трябвало да се постараят да осигурят и предварителни месечни прогнози. Към тях следва да бъде включено и описание на надеждността на данните.
3. Операторите на преносни мрежи публикуват обща схема за изчисление на общия трансферен капацитет и резерва за надеждност на преноса, въз основа на фактическото положение по отношение на електрическите и физически свойства на мрежата. Тази схема подлежи на одобрение от страна на регулаторните органи на съответните държави-членки. Стандартите за безопасност и стандартите, свързани с експлоатацията или планирането представляват неразделна част от информацията, която операторите на преносни мрежи публикуват в публично достъпните документи.

Принципи, определящи методите за управление на претоварването

1. Проблемите, свързани с ограниченията, може да бъдат преференциално решавани чрез методи, които не са свързани със сделки, тоест методи, които не предполагат избор между договорите с индивидуалните участници на пазара.
2. Трансграничното повторно изпращане или бартерна търговия може да бъде използвано общо от съответните оператори на преносни мрежи. Разходите, които операторите на преносни мрежи извършват при бартерната търговия или повторното изпращане, трябва да са на ефективно ниво.
3. Възможните ползи от комбинация при пазарното разделяне, или други пазарно-обусловени механизми, за решаване на временно претоварване, следва да бъдат незабавно обследвани като по-устойчив подход при управлението на ограниченията.

Насоки за явни търгове

1. Системата за провеждане на търговете следва да бъде разработена по такъв начин, че да се предлагат на пазара целите разполагаеми мощности. Това може да се осъществи чрез организиране на комбиниран търг, в който мощностите се предлагат за различни срокове и с различни характеристики (напр. по отношение на очакваната надеждност на въпросните разполагаеми мощности).
2. Общите междусистемни мощности се предлагат в поредица търгове, които например биха могли да се провеждат годишно, месечно, седмично, дневно или полудневно, в зависимост от нуждите на съответните пазари. При всеки от тези търгове се отделя част от определената част от наличните трансферни мощности плюс мощности, останали неразпределени при предишния търг.

3. Процедурите за провеждане на явен търг следва да бъдат подготвени в тясно сътрудничество между националния регулаторен орган и съответният преносен оператор и изготвени по такъв начин, че да позволяват на участниците в търга да присъстват на дневните заседания на всеки организиран пазар (тоест обмен на електроенергия) в съответните страни.
4. Енергийните потоци в противоположни посоки при съединителни електропроводи с възникнали ограничения по принцип следва да бъдат редуцирани с цел максимизиране на пропускателната способност в посоката на претоварването. Независимо от това, процедурата за редуциране на потоците следва да бъде в съответствие с безопасната работа на електроенергийната система.
5. С цел предлагане на възможно максимални мощности на пазара, финансовите рискове, свързани с намаляването на потоците, се отнасят до онези страни, които са причина за проявяването на рисковете.
6. При всяка приета процедура за провеждане на търг следва да се осигури възможност за изпращане на ценови сигнали на участниците на пазара. Преносът в посока срещу доминиращите електроенергийни потоци премахва претоварването, като резултатът е допълнителна пропускателна способност по съединителен електропровод, по който е възникнало такова претоварване.
7. С цел да не се рискува създаването или усложняването на проблеми, свързани с господстващо положение на участник(ци) на пазара, таванът на мощностите, които могат да бъдат купени/ притежавани/ използвани от всеки отделен участник на пазара в търг следва да бъдат сериозно разгледани от компетентните регулаторни органи при проектирането на механизмите за търг.
8. С цел поощряване на създаването на ликвидни електроенергийни пазари, мощностите, закупени в резултат на търг, следва да бъдат свободно търгуеми до уведомяването на преносния оператор, че закупените мощности ще бъдат използвани.